

VŠĮ „DARNŪS MIŠKAI“

**MIŠKININKYSTĖS TENDENCIJOS
LIETUVOJE IR GRUPINIO SERTIFIKATO
REIŠKĖ**

Sertifikavimo koordinatore

Rimantė Jurginaitytė-Čiužienė

Vis daugiau garsiai kalbame apie klimato kaitą, tvarius sprendimus ir atsakingą išteklių naudojimą. Todėl miškininkystė ne tik darbas miške, bet ir strateginė veikla, lemianti mūsų ir ateinančių kartų ateitį.

KOKIA SITUACIJA LIETUVOJE ?

Bendras miškų plotas – 2,22 mln. ha;

Tai sudaro apie – 33,7 % šalies teritorijos;

Valstybiniai miškai sudaro – apie 53% bendro miškų ploto;

Privatūs miškai sudaro - apie 47% bendro miškų ploto;

Sertifikuotų privačių miškų plotas – apie 200 000 ha arba apie 21 % viso privačių miškų ploto;

VŠĮ „Darnūs miškai“ buvo įsteigti ir savo kelionę Lietuvoje pradėjo 2017 m.

**DARNŪS
MIŠKAI**

Tikslai

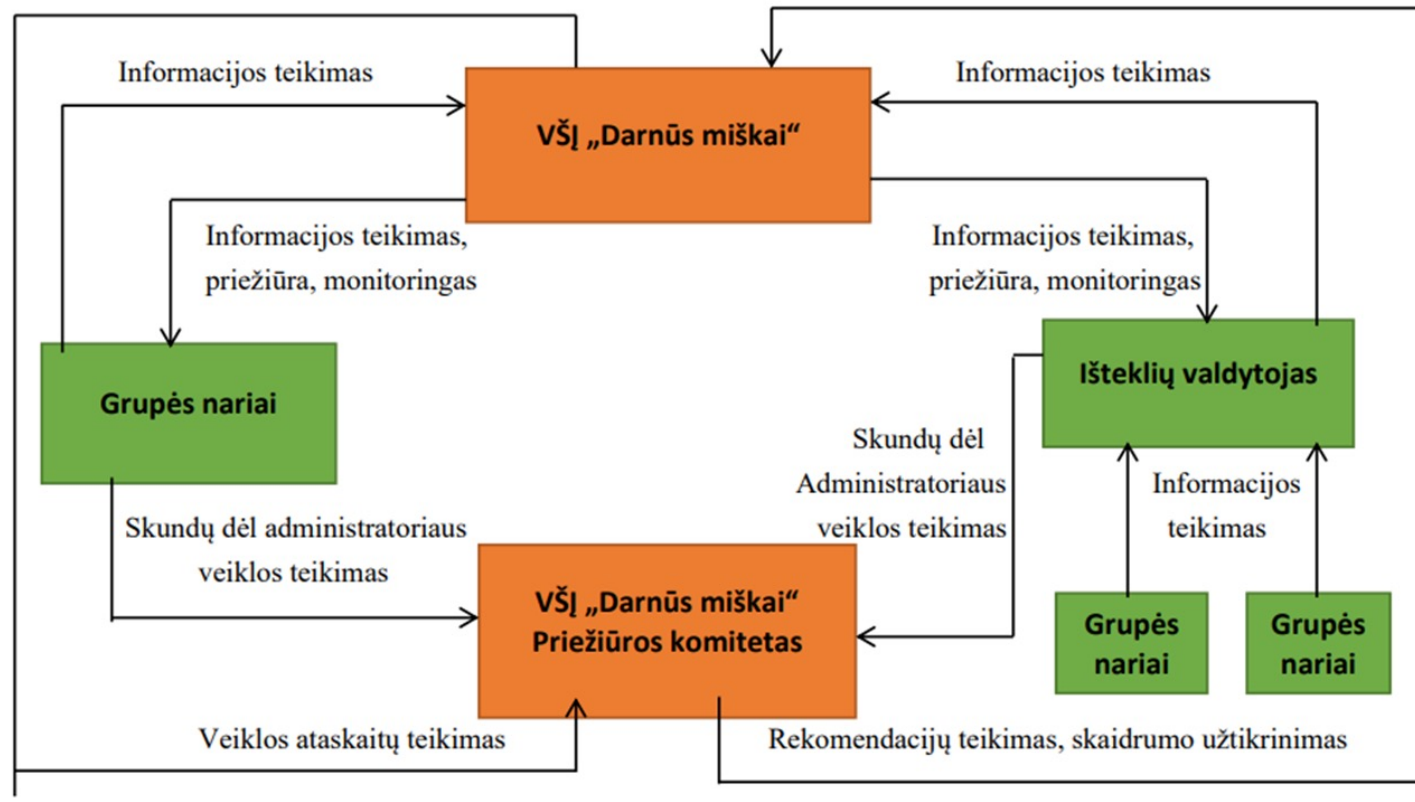
- Suteikti grupės nariams naujausią informaciją apie sertifikavimo reikalavimus.
- Ugdyti grupės narių bendradarbiavimą ir skatinti atsakingą bei tvarų miškų tvarkymą.
- Skatinti ir plėsti nemedieninių miško produktų sertifikavimą;
- Skatinti ir plėsti miško darbų rangovų sertifikavimą;
- Skatinti tvarumo vertybes jaunajai kartai.

Grupė nariai

- Miškų savininkai – 277;
- Administruojamas miškų plotas – 131 168 ha;
- Sertifikuoti nemedieniniai miško produktai – 1;
- Sertifikuoti darbu rangovai – 7;
- Sertifikuoti biržių režėjai – 172;
- Gamybos grandinės grupės nariai – 27.

Struktūra

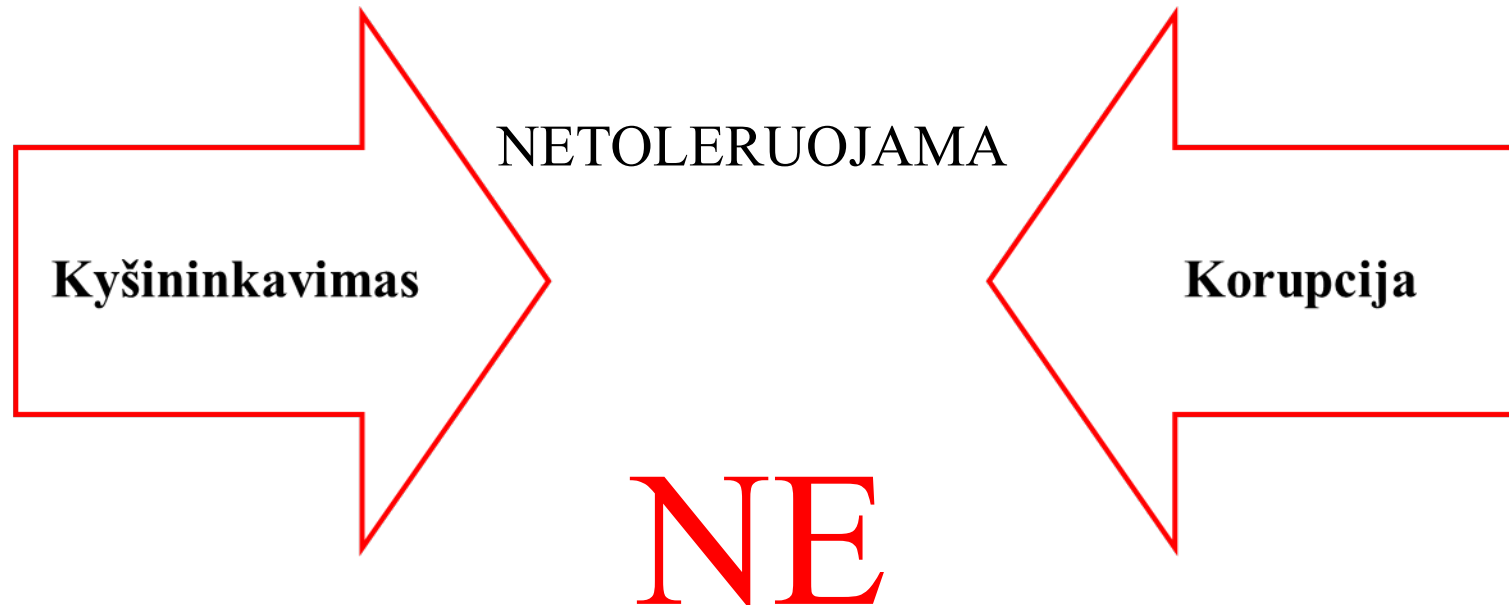

Lietuvos nacionalinio FSC® miškų valdymo standarto principai

1 PRINCIPAS: ATITIKTIS TEISĖS AKTAMS

Organizacija laikosi visų taikomų teisės aktų,
taisyklių ir šalyje ratifikuotų tarptautinių
sutarčių, konvencijų ir susitarimų.

2 PRINCIPAS.

DARBUOTOJŲ TEISĖS IR DARBO SĄLYGOS

Organizacija palaiko ir (arba) stiprina socialinę, ekonominę darbuotojų gerovę.

3 PRINCIPAS. VIETOS TAUTŲ (ČIABUVIŲ) TEISĖS

Organizacija apibrėžia ir puoselėja vietos tautų (čiabuvių) juridines ir paprotines teises į nuosavybę, žemės, teritoriją ir išteklių, kuriems daro poveikį ūkinė veikla, naudojimą ir valdymą.

Lietuvos vietos tautų (čiabuvių) nėra, todėl 3 principas netaikomas.

4 PRINCIPAS. SANTYKIAI SU VIETOS BENDRUOMENĖMIS

Organizacija įneša savo indelį palaikant ar didinant vietos bendruomenių socialinę ir ekonominę gerovę.

5 PRINCIPAS. NAUDA IŠ MIŠKO

Organizacija veiksmingai tvarko įvairius miškų valdymo vieneto produktus ir paslaugas, siekdama palaikyti ar padidinti ilgalaikį ekonominį perspektyvumą ir socialinę bei aplinkosauginę naudą.

VšĮ „Darnūs miškai“ pirmieji Lietuvoje į sertifikato apimtį įtraukė nemedieninį miško produktą – medų.

Rimgaudo Aleknavičiaus bitynas

6 PRINCIPAS. APLINKOS VERTYBĖS IR POVEIKIS

Organizacija palaiko, saugo ir (arba) atkuria ekosistemines paslaugas ir aplinkos vertybes miškų valdymo vienetė ir užkerta kelią, taiso arba švelnina neigiamą poveikį aplinkai.

Reprezentatyvių plotų atranka

Reprezentatyvūs plotai atrenkami šia prioritetine tvarka:

- 1. kertinės miško buveinės (įskaitant potencialias);**
- 2. botaniniai gamtos paveldo objektai;**
- 3. saugomų paukščių rūšių lizdinės teritorijos;**

Reprezentatyvūs plotai taip pat apima:

7. Europos Bendrijos svarbos natūralias buveines;
8. saugomų rūšių radavietes;
9. gaisravietes, kurių neprivaloma atkurti;
10. rezervatų miškus;
11. natūralius miškus, esančius žemės ūkio veiklai mažiau tinkamose vietovėse, kurioms būdingos natūralių miškų savybės (kaip antai, statūs šlaitai, ežerų ir pelkių salos, pusiasaliai ir pan.);
12. kitus natūralią vertę turinčius plotus.

Reprezentatyvūs plotai kartu su kitais saugomų teritorijų tinklo komponentais sudaro ne mažiau kaip 10 % miškų valdymo vieneto ploto.

7 PRINCIPAS. ŪKINĒS VEIKLOS PLANAVIMAS

VšĮ „Darnūs miškai“ grupės nariai savarankiškai vykdo ūkinės veiklos planavimą, administratorius grupės narių pateiktus duomenis susistemina ir pateikia VšĮ „Darnūs miškai“ internetinėje svetainėje.

8 PRINCIPAS. STEBĒSENA IR ĪVERTINIMAS

VšĮ „Darnūs miškai“ ir grupės nariai stebi ir įvertina vykdomos ūkinės veiklos aplinkosauginį ir socialinį poveikį bei gamtinės aplinkos būklės pokyčius. Stebėseną ir įvertinimą apima vidinių auditų rezultatai, grupės narių teikiami duomenys.

9 PRINCIPAS. YPATINGOS VERTYBĖS

VšĮ „Darnūs miškai“ grupės nariai privalo informuoti administratorių, jei jų miško valdose aptinkamus ypatingos vertės miškus. Tada yra nustatomos galimos grėsmės, numatomos priemonės, kurios gali palaikyti ir pagerinti jų būklę.

YV1 – rūšių įvairovė

YV2 – kraštovaizdžio ekosistemos ir mozaikos

YV3 – ekosistemos ir buveinės

YV4 – itin svarbios ekosisteminės paslaugos.

YV5 – bendruomenių poreikiai.

YV6 – kultūros vertybės.

10 PRINCIPAS. ŪKINĒS VEIKLOS VYKDYMAS

Po miško darbu tikrinamas negyvos medienos kiekis, atrinkti ir palikti biologinės įvairovės medžiai, provėžos ir kiti svarbūs aspektai. Kai miško kirtimo darbai baigti, vadovaudamasi ūkinės veiklos planu, laiku atkuriamas miškas natūraliu ar dirbtiniu būdu į prieš tai buvusią arba į kuo natūralesnę būklę. Miško atkūrimui parinktos rūšys ekologiškai gerai prisitaiko prie vietos sąlygų, yra vietinės kilmės, nebent yra aiškus ir įtikinantis pagrindimas, kodėl naudojami ne vietiniai genotipai arba ne vietinės rūšys.

Valdymo modelis (I)

Pasirinktas grupinio administravimo modelis iš principo neriboja miško savininko sprendimų priėmimo.

Valdymo modelis (II)

Grupės narys pats vykdo visą su miškininkyste ir medienos gamyba susijusią veiklą, o pagrindinė „Darnūs miškai“ užduotis – kontroliuoti, kad būtų laikomasi miškų tvarkymo standarto nuostatų.

Valdymo modelis (III)

„Darnūs miškai“ nekoordinuoja ir neįgyvendina jokių ekonominių priemonių miško savininko valdose, nesikiša į medienos pardavimą ir kitus procesus.

Valdymo modelis (IV)

Tačiau, siekiant užtikrinti tinkamą standarto reikalavimų įgyvendinimą, grupės nariai nuolat teikia duomenis apie vykdomą veiklą, o grupės administratorius tikrina jog vykdoma veikla atitiktų standartų keliamus reikalavimus.

Vidiniai auditai (I)

„Darnūs miškai“ kasmet atlieka apie 800 vidinių miškų auditų, siekdami užtikrinti, kad būtų laikomasi standarto reikalavimų.

Vidiniai auditai (II)

Vidiniams miškų auditams atrenkami teikiant pirmenybę vykstantiems kirtimams, bet neapsiribojant kirtimo vietomis, taip pat įtraukiant didelės apsaugos vertės miškus, istorinės ar botaninės gamtinės reikšmės vietas, atsodintus miškus arba miškus, paliktus natūraliam atsinaujinimui, miškininkystės rangovų auditus, biurų auditus ir kt.

Nauda miško savininkui

- Kai kurios Lietuvos ir tarptautinės įmonės superka tik sertifikuotą medieną;
- Sertifikuota mediena parduodama didesne kaina nei nesertifikuota;
- Didina pasitikėjimą tarp pirkėjų ir visuomenės.

Ekosisteminių paslaugų sertifikavimas (anglies sekvestacija)

- Ekosisteminių paslaugų sertifikavimas padeda miško savininkui atskleisti ir dokumentuoti anglies kaupimo veiksmus, užtikrinant jų laikymąsi pagal aukštus tarptautinius standartus. Tai leidžia patikimai įrodyti anglies sekvestracijos pasiekimus ir prisidėti prie klimato kaitos mažinimo.
- Prieiga prie rinkų ekosisteminių paslaugų sertifikatas suteikia galimybę pasiekti ekosisteminių paslaugų rinkas, kuriose galima gauti finansinę paramą už anglies sekvestraciją. Tai gali būti kaip grąža investuotojams ar kitoms suinteresuotoms šalims, pavyzdžiui, siekiančioms kompensuoti savo anglies pėdsaką.
- Patvirtinta anglies dioksido nauda gali būti naudojama rinkodaroje, paraiškose dotacijoms gauti ir tvarumo ataskaitose, siekiant parodyti lyderystę klimato srityje.

Akimirkos su grupės nariais

Dalyvavimas tarptautinėse FSC® grupės sertifikavimo konferencijose:

Estijoje, 2022 m.

Čekijoje, 2023 m.

Suomijoje, 2024 m.

Vokietijoje, 2025 m.

